

REDACTIUNEA.
Administrația și Tipografia.
Brazov, piața mare Nr. 30
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
SEERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și
la toate Birourile anunțuri:
în Viena: H. Dukes Nachf.
Joz. Augenthaler & Emrich Lesner.
Karl Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Barnat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
cundă garmond pe o coloană 6 or.
— Publicări mai dese după
tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 8-a o
ziară 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 221.

Brașov, Joi 5 (18) Octomvrie.

1900.

Nouele numiri de fișpani.

Scim, că atunci când a fost răsturnat fostul ministru-președinte Banffy, pe care l'a înlocuit Szell, se dicea, că opoziția nu e îndreptată în contra partidului liberal dela putere, ci numai în contra persoanei șefului ei și a guvernului. De altă parte contrarii lui Banffy, dintre liberali ca și dintre kossuthiști, declarau, că venirea la cârmă a lui Coloman Szell însemnă schimbare de sistem, inaugurare a unui regim mai cinstit și mai drept. Din declarațiile noului ministru-președinte cu tainosele lor devise, se putea conchide cam același lucru, întrucât se accentua în ele c'un deosebit aplomb, că Coloman Szell „voesce să guverneze cu dreptate, după drept și lege, tratând pe fiă-care în mod egal fără deosebire de confesiune și naționalitate“.

Fiind vorba dér de o schimbare decât nu tocmai de sistem, cel puțin de metod și tactică în guvernare, ar fi trebuit, credem, să urmeze logic ca toți aceia din ierarchia politică administrativă, cari au fost uneltele direcțiunii banffyste, să fiă înlocuiți cu alți bărbați aderenți ai noiei direcțiuni.

Acosta însă nu s'a întemplat. Szell și-a compus cabinetul apröpe tot numai din membrii fostului guvern și nu s'a făcut nici o schimbare nici între fișpani, rămânând în post tot cei-ce au funcționat sub Banffy. Abia acum după un an și jumătate actualul ministru-președinte s'a gândit de a face în corpul fișpanilor un fel de premenire pentru a asigura politicele sale un razim mai bun. A lăsat, pôte, Szell anume să trecă atâta timp, ca opiniunea publică să se familiarizeze mai întâiu cu ideea, că el tot în aceleași ape vré să înöte ca și antecesorul său în ce privesce aspirațiunile naționale șoviniste ale Maghiarilor, cu deosebire numai, că el vré să procedă după formulele sale proprii de guvernare.

Seria nouelor numiri de fișpani au inaugurat o cunoscutele șese numiri în comitatele din Ungaria. „P. Lloyd“ ne spune însă acum, că în scurt se va face și în șirul fișpanilor din comitatele Ardealului o schimbare esențială. Inceputul s'a și făcut în comitatul Brașovului cu demisiunea fișpanului Mihail de Maurer. S'a dis, că retragerea acestuia a urmat de bună voia din considerațiunii de sănătate. Foile banffyste însă susțin sus și tare, că demisiunea fișpanului Maurer a urmat din cauză, că a fost unul dintre aceia, cari au sprijinit în mod mai vedit politica șovinistă maghiară a lui Banffy. „Magyar Szó“ face acuma elogiul numitului fișpan al comitatului Brașov, că a sprijinit pe Banffy din răspuneri în acțiunea sa, prin care a oprit subvențiunea școalelor române din Brașov, amenințându-le cu închiderea; pe când Coloman Szell a primit acosta subvenția pe sēma școalelor române. Il mai laudă, că în cestiunea numelor loca-

lităților a susținut politica de maghiarizare a lui Banffy în Brașov „cuibul de vespă al Sașilor și al Valahilor“ și că astfel și-a câștigat simpatia și recunoștința Maghiarilor din acest oraș.

Nu voim să intrăm aici în amănuntele rolului, ce l'a jucat numitul fișpan sub Banffy, înainte și după Banffy, timp de dece ani. Dér constatăm tactica agitatorică, ce o urmăresc malconțenții din grupul fostului ministru-președinte, de a ațita pe Maghiarii și Secuii din Ardeal și din incidentul schimbărilor între fișpani, pe tema „politicele șoviniste maghiare“ înscrise în mod demonstrativ pe drapelul lor.

Eri au fost preamăriți Sēcuii din Sepsi-St.-Georgiu pentru „salutara ideia“ de-a cere delăturarea legii naționalităților. Astăzi se deplânge sörtea Maghiarilor din Brașov pentru cazul, când noul fișpan, ce-l vor primi, nu va mai fi un fervent aderent al politicele banffyste. Așa crede Banffy ași prepara terenul pentru viitöarele alegeri.

Congresul național-bisericesc.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sibiu, 3 Octomvrie v.

Ședința III-a, Marți în 16/X 1900.

Ședința se redeschide la örele 10 a. m. Președinte: Arhiepiscopul Ioan Meșian. notar: Nicolae Ivan. — De față e și P. S. Sa Episcopul Nicolae Popea. — Notarul ședinței precedente, Virg. Onițiu cetesoe protocolul, care se autentică.

Deputații Ilie Curescu, și N. Roxin își cer concediu pe întrögă durata. Se acordă.

Urmază momentul cel mai însemnat al ședinței de ađi: Interpelarea deputatului Partenie Cosma relativ la renta bis. sf. Nicolae din Brașov. Interpeleția a făcut adeverată senzația abținându-mă dela or-ice comentarii o las să urmeze dimpreună cu vorbirea, cu care a introdu-s'o:

Vorbirea și interpelația dep. P. Cosma.

În primăvara anului 1898 ca din senin ne-a surprins o cestiune förte ponderösă și tot-odată în situațiunea de atunci förte delicösă, care, precum era pusă la cale, decât organele noastre superiöre bisericesci nu erau la înălțimea chiamării lor și nu observau cursa, ce ni-se pune, putea aduce gimnasiul nostru din Brașov în cel mai mare pericol.

Din partea guvernului de atunci adecă s'a sulevat cestiunea ajutorului, ce-l primeu școalele noastre din Brașov începând din anul 1861 neîntrerupt în sume la început mai mic, dér în timpul din urmă în sumă de 38,500 lei dela statul României în puterea unei legi drept desdăunare pentru pierderea bunurilor și altor emolumente, ce au avut unul din proprietarii acelor școle, biserica Sfântului Nicolae din Brașov din vechime în România, cari însă în urma vicisitudinilor timpurilor se perduse devenind o parte din ele proprietatea statului.

Cu provocare la ordinul ministerial Nr. 559 din 1875 și la § 72 al articolului de lege XXX din 1883, ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 18 Aprilie 1898 a declarat ajutorul acesta de o subvențiune provenită dela stat străin, oprită prin amintita lege, învinuind biserica

S-tului Nicolae, că: prin primirea acelei subvențiunii pe ascuns a pus sub influința materială a unui stat străin mai multe institutöe de învățământ din patriă, și cu o asemenea influință a stat ani de zile fără soirea guvernului reg. ung. ceea ce îndreptătesce pe guvern, ca față de școalele din cestiune să aplice cea mai strictă pedepsă cuprinsă în art. de lege XXX din 1883 adecă închiderea lor.

Guvernul însă înainte de a face pașii de lipsă pentru esecutarea acestei dispozițiuni voidn a da școalelor centrale din Brașov posibilitatea spre mai departe subsistență interdicând prin consistor Eforiei din Brașov facultatea de a primi sub or-ice nume și sub or-ice titlu ajutor dela guvern său dela domnitor străin, o provöcă să suplice la statul nostru pentru ajutor pe sēma școalelor.

Acest ordin s'a publicat prin diare, prin parlament și s'a tipărit în broșură, care o am în mână, prin urmare nu mai formeză un lucru de natură discretă, la care nu ne-am puté provoca.

Decă lucrul ar fi fost așa, precum se presenteză în acest act, guvernul nostru în adeveră ar fi avut drept să procedă cu totă rigörea legii contra școalelor noastre din Brașov, ér școalele avise la acel ajutor dela biserica S-tului Nicolae ar fi devenit necesitate sēu să se desființeze, sēu să cöră și să primescă subvenția promisă dela stat și să tragă consecuențele provöduite în lege și atunci pierderea caracterului confesional și național al lor era numai cestiune de timp.

Spre norocire însă lucrul n'a stat așa. Pentru-că ajutorul ce-l primeau școalele noastre din Brașov n'au fost de natura unei subvențiunii dela guvern său dela domnitor străin, ci au fost o desdăunare din partea statului României pentru bunurile și alte emolumente, ce le-a avut în România biserica S-tului Nicolae în timpuri vechi, o desdăunare — rentă anuală, stabilită și votată cu totă publicitatea în legislativa României și introdusă în budget, o rentă, pentru care statul României nu și-a susținut și nici când n'a exercitat nici un drept față cu biserica S-tului Nicolae și nici o influință în școalele susținute de aceea.

Conșciă de dreptul său biserica S-tului Nicolae când a răspuns la ordinul ministerial a dis, că se supuse poruncei guvernului și de-ocamdată nu va cere și nu va primi ajutorul din cestiune din România, declară însă că acela nu se pôte cualifica de o subvențiune provenită dela guvern său domnitor străin, interdis prin ordinal ministerial Nr. 559 din 1875 și prin art. de lege XXX § 72 din 1883, ce este o desdăunare din partea statului pentru venitele ce le-ar trage acea biserica din bunurile și alte drepturi avute în România, la cari însă nu renunță și nu va renunța nici-odată, și decât nu se va limpedi cestiunea pe cale diplomatică în timpul cel mai scurt posibil, biserica și-le va validita chiar și pe calea legii contra statului României, și speră, că din partea guvernului nostru va întâmpina tot sprijinul pentru care-l și rögă.

Guvernul nostru a esmis o anchetă la Brașov, care în archiva bisericele S-tului Nicolae a studiat tôte chrisövele privitöre la originea acelei rente și din raportul aceleia guvernul nostru convingându-se de adeverul celor afirmate de biserica S-tului Nicolae, a abandonat ideea aplicării §-lui 72 din art. de lege XXX din 1883 și a por-

nit pertractările cu România pentru desdăunare.

Dér acele pertractări trăgându-se prea mult, ér biserica S-tului Nicolae temându-se, că până când pe acea cale și va vedea validitat dreptul său și vor seca tôte mijlöcele de a susține școalele, în tömna anului 1898 a intentat procesul pus în vedere, pretinđend dela statul României deplină desdăunare prin arbitrarea unui capital, care ar asigna pentru totdeuna o rentă coröspunđötöre venitului ce ar aduce bunurile și emolumentele pierdute.

Acest proces a genat pe ambele guverne, dér mai vörtos pe guvernul nostru, care voia ca însu-și să esopereze desdăunarea.

Trec peste valurile, cari le-a provocat acosta cestiune în opiniunea publică și în parlamentele ambelor state, valori cunoscute membrilor luminați ai acestui congres și vin a constata numai rezultatul.

Este fapt, că România prin o lege adusă în Ianuarie a. c. a escontentat pe biserica s-lui Nicolae, răspunđend odată pentru tot-deuna un capital care fructificat cu 4% dă anual o rentă de 38,500 lei, adecă un capital de 962,500 lei, plätind tot-odată și renta neridicată pe anii 1897—1899, ér biserica s-lui Nicolae a revocat procesul.

Până aci rezultatul obținut este multumitor și atât biserica s-lui Nicolae cât și autoritățile ei superiöre bisericesci datoresc mulțumită guvernului nostru pentru valorosul său sprijin.

Modul însă, cum se administrează capitalul primit dela România, după convingerea mea, fără nici o necesitate, jignesce dreptul autonomiei, garantat prin lege al bisericele noastre.

Se dice adecă, că stipulațiunea între guvernul român și al nostru s'ar fi încheiat astfel, ca acel capital să se depundă în Budapesta la cassa centrală a ministeriului în scopul: ca să se administreze prin ministrul nostru de culte și instrucțiune publică, avënd a se transpune totdeuna interesele lui la biserica S-lui Nicolae din Brașov, pentru susținerea gimnasiului superior și a școlei reale inferiöre gr. or. rom. din Brașov și fapt este, că acolo e astăzi depus capitalul și interesele lui de acolo s'au transpus deja pe 4 ani la comitetul parochial dela sf. Nicolae în timpul indicat.

Se dice mai departe, că ministrul de culte și instrucțiune publică consideră acel capital de o fundațiune.

Se dice în fine, că biserica s-lui Nicolae și-a dat învoirea la tôte acestea, făcându-și firesce rezervele sale, ca numai până atunci să se pôta administra capitalul la ministrul de culte și instrucțiune publică, până când interesele lui fără nici o împedecare i-se vor transpune prompt pentru susținerea gimnasiului sup. și a școlei reale cu caracterul lor confesional și național de astăzi, — în momentul însă când din or-ice motiv acosta n'ar fi posibil, a-și susține dreptul a dispune liber ce capital și de venitele lui ca proprietarul absolut al aceluia.

Se dice, în fine, că biserica s-lui Nicolae are să dea în fiă-care an socoteli documentate ministrului despre folosirea rentei sale în scopul indicat.

Eu unul, carele în periodul prim al înptei purtate în acosta cestiune gravă, până când s'a limpedit natura rentei, am

lucrat împreună cu răposatul metropolit Miron, și care cunoște toate ce s'au petrecut în acel period în această afacere, nu fac împuneri nici bisericii s.-lui Nicolae nici nimănui pentru modul cum s'a complanat această afacere, pentru-că sciu apăsătoare situația grea în care se aflau toți factorii, cari au conlucrat la deslegarea acelei grele probleme.

Nu pot trece însă nici eu, și cred, că nu pot trece nici reprezentanța bisericii noastre autonome la ordine peste primul cas, prin care nu ni-se atacă constituția noastră bisericească, autonomia noastră, pentru-că dacă am trece peste cazul prim vor urma și altele și ne vom pomeni, că autonomia noastră înarticulată în lege și sancționată de Maj. Sa este numai pe hârtia.

Este desconsiderată autonomia noastră prin aceea, că averea unei parohii, cu abatere dela dispozițiile pozitive ale statului organic se administrează la guvern, pe când după întărirea în vigoare a statutului organic chiar și acele fonduri și fundațiuni, cari atunci se aflau în administrarea guvernului și-a ținut de-a sa datorință guvernul de atunci a-le transpune în administrarea respectivelor organe bisericești.

Este vătămata autonomia bisericii noastre și prin aceea, că s'a creat fundațiune din averea unei parohii de factori necompetenți.

Indată ce am aflat despre acestea, la primul sinod întrunit după complanarea în felul acesta al cestiunei rentei la sinodul arhidieceșan din anul acesta am făcut următoarea interpelațiune:

1) Are I. P. S. Sa și Ven. Cons. arch. cunoscință, că diferendul ivit între biserica sf. Nicolae și Inaltul guvern din cauza rentei sale, s'ar fi complanat prin o învoială între guvernul nostru și guvernul român?

2) Este adevărat, că guvernul român achită definitiv acea datoriă cu suma de 962.500 lei, precum și suma de 115.500 lei rentă neridicată pe cei trei ani din urmă?

3) Este adevărat, că acest capital nu se predă proprietarului, ci se depune la cassa centrală a statului în Budapeșta, de unde se administrează interesele prin ministrul de culte.

4) A consimțit biserica sf. Nicolae cu această învoială?

Președintele I. P. S. Sa într-o ședință următoare declară, că n'are cunoscință exactă despre rezolvirea finală, nici despre modul cum s'ar fi rezolvit acea afacere. Atâta însă știe, că cele două guverne, conduse de bune intenții, au pertactat rezolvarea acelei cauze pe calea bunei înțelegeri.

În legătură cu aceste, deputatul Cosma propuse, ca atât interpelarea sa, cât și răspunsul să se predă comisiei organizatoare spre studiere și referare încă în sesiunea prezentă.

La propunerea dep. Dr. I. Mihu ref. comis. organizatore sinodul ia următorul conclud:

„Pentru a pute pertracta în merit propunerea făcută, este de lipsă, ca sinodul să fi pus în deplină cunoscință de cauza, drept aceea se însărințează Consist. arhidieceșan a veni la sesiunea sinodală viitoare cu un raport special, în care să se arate mersul și finalizarea afacerii, referitoare la diferendul, ce se ivise între înaltul minister r. ung. de culte și instr. publică și între biserica sf. Nicolae din Brașov pentru ridicarea rentei sale anuale de lei 38.500, — având a prezenta de-odată și toate actele din cestiune“.

Acum însă fiind întrunită reprezentanța Metropoliei, reprezentanța întregii biserici din statul nostru, și fiind cestiunea și aici pentru ca congresul să aibă ocaziune a cunoște cauza și a lua măsurile, ce le va afla cu cale pentru salvarea autonomiei bisericii noastre.

Din aceste motive îmi cer voia a prezenta următoarea

Interpelații:

1) Adevărat este: că cestiunea rentei anuale de 38.500 lei, ce o primea biserica sfântului Nicolae din Brașov dela statul român pentru susținerea școlilor gr. or. române de acolo, drept desdaunare pentru bunurile și alte emolumente avute din vechime în România, — s'a complanat pe cale diplomatică între guvernul nostru și cel român astfel: că statul român a rescumpărat acea rentă liberând pe numele bisericii sfântului Nicolae o rentă perpetuă unică de 962.500 lei, cu interese de 4% plătibile în fiș-care an la 15 Aprilie?

2) Adevărat este: că din capitalul de 962.500 lei s'a înființat o fundațiune, al cărei venit anual de 38.500 lei, minus spesele de manipulațiune, să se întrebuințeze exclusiv numai pentru susținerea gimnasiunii superior și a școlii reale inferioare gr. or. din Brașov, al căror comproprietar este biserica sfântului Nicolae de acolo?

3) Cine a înființat acea fundațiune? Obținut'a actul fundațional aprobarea consistoriului arhidieceșan?

4) Adevărat este: că averea acestei fundațiuni este depusă în Budapeșta la cassa centrală a statului și că se administrează de ministrul de culte și instrucțiune publică reg. ungar?

5) Adevărat este: că biserica sfântului Nicolae din Brașov este datore să înainteze în fiș-care an la amintitul ministru socotele documentate despre folosirea acestei rente?

6) Fost'au consultate înainte de încheierea învoiei internaționale parochia ca proprietară a rentei și autoritățile ei superioare bisericești, asupra condițiunilor acelei învoiei?

7) Învoitu-s'a biserica sfântului Nicolae și Consistoriul arhidieceșan, ca fundațiunea înființată din capitalul rentei să se administreze la ministrul de culte și instrucțiune publică r. ungar, ca acel capital să se depună în Budapeșta la cassa centrală a Sta-

tului și ca parochia să dea socotelă ministrului despre folosirea rentei sale?

8) Comunicat'a guvernul nostru textual învoiei internaționale încheiate cu guvernul României în această cestiune cu parochia proprietară și cu consistoriul arhidieceșan? și dacă da! care este acela?

Partenie Cosma, deputat.

Inalt P. S. Sa pentru a răspunde meritoric, cere timp de studiere.

La propunerea Excelenței Sale Congresul hotărășce a celebra Mercuri în 17 a l. c. parastas solemn întrun pomenirea memoriei și odihnei sufletului repausatului arhiepiscop Miron.

Comisiunea verificatore.

La propunerea referentului I. A. de Preda se verifică următorii deputați: Tit Hateg, Petru Corcan, Dr. Ioan Popovici, Dr. Ioan Sêrbu, Dr. At. Brădean, toți din dieșca Caransebeșului; apoi din arhidieceșca deputații: Dr. Ioan Meșianu și Dr. Ioan Șenchea.

Doi alegeri sunt atacate prin proteste: alegerea deputatului din cler, Vas. Mangra și a deputatului mirean Dr. George Miclea. Alegerea acestui din urmă se verifică în grabă, pentru-că chiar dacă s'ar lua în considerare voturile comunei Alibunari — care protestează — totuși numitul deputat întrunșce majoritatea voturilor.

În contra alegerii vicariului Mangra au intrat 2 proteste, unul dela însuși comisariul consistorial și altul dela alți doi preoți. În raportul comisariului, precum și în proteste, se afirmă, că Mangra și omeni săi au folosit toate mijlocele de presiune. (Bine cunoscute și publicului mare.—Culeg.) Deoarece însă nu e nimic dovedit, majoritatea comisiei, G. Popovici și I. Trăilă, propune verificarea, ăr raportorul I. A. de Preda cere mai înainte cercetare fiind în suspect faptul, că din 76 preoți îndreptățiți la vot, numai 37 au votat, dela cari dep. Mangra a întrunit 20 voturi.

Punându-se la vot, propunerea minorității cade; în urmăre deputatul Mangra se declară verificat.

Rap. — Rip.

Bin Camera română.

Ședința dela 29 Sept. n.

(Urmare.)

D-l P. P. Carp, președintele consiliului și ministru de finanțe, răspunde d-lui Pallade. Nu este nici un indiciu sigur, dice, că vom avé deficit anul acesta, căci primele luni ale acestui an se resimt de anul trecut.

Despre budget rectificativ mă întreb: vrem să facem ceva serios sêu nu? Este imposibil ceea-ce a spus d-l Pallade. Luați organizarea ministerului de culte, luați organizarea ministerului de rășboit cu soldate cari le-ați făcut d-văștră... Ei bine, ce voiți d-văștră să facem în două luni și jumătate?

Budgetul rectificativ va fi budgetul cel nou.

D-l Take Ionescu: Constat ce progres am făcut, când vedem pe un reprezentant al opozițiunii făcând declarațiuni ca cele de astăzi. Opera noastră trebuie dusă

mai departe, mai ales acum când toți sunt conșienți de aost lucrul (Aplause).

Se intrăbă, care a fost mersul finanțelor dela 1875 încôce și esclamă: D-v., liberalii, d-le Pallade, în ultimul guvern ați desființat impozite aproape mai multe decât ați creat. Astfel s'a creat o legendă, pe care guvernul conservator trecut așdrobit'o, că un guvern care pune impozite este merit să piară.

Noi am urmat o mare operă. Dela început a trebuit să arătăm starea reală a finanțelor noastre, pentru care mi-s'a făcut chiar o vină: că am vorbit prea leal.

Cheltelile budgetare cresc pe fiecare an, în mijlociu cam cu 5 milioane. La ce s'au afectat aceste chelteli? La crearea de nouă funcțiuni! Va să dice: creșterea de chelteli, micșorare de venituri, micșorare de impozite. Mașina noastră finaciară a mers îndărăt. Acum veniturile trebușce sporite.

Au venit vremurile și pe noi ne-au surprins nepregătiți. Așa nepregătiți însă am fost siliți să facem ce putem ca să facem față plăților.

Noi am pus 11 impozite. Da sigur că simțim de ajuns cât am impus pe contribuabili. Și faptul că vedem adî în Camera pe d. Pallade, se datoreșce de sigur și celor 11 impozite pe care le-am pus. (Aplause).

Când am cerut votarea budgetului, eu, ca ministru de finanțe, am creat am un precedent: am declarat Camerei că-i voi mai cere nouă impozite. Oratorul spune, că voia să mai impuș moștenirile din primul rang, să ridice patentele, taxa proporțională a impositului personal, etc.

V'am atus anul trecut — continuă d-l Take Ionescu — aici în Camera un tablou al lefurilor pe cari le plătesce Statul. Ați putut vedea, că Statul plătesce pe an 19 milioane lefurî sub 120 de lei lunar. Noi am luat dela contribuabili 18 milioane de lei, ăr în budget n'am făcut economii decât de 9 milioane și jumătate. Eu tot atunci am voit să fac încă 10 milioane economii, parte din lefuri, parte dintr'alte părți.

Pentru a scăpa de ceea ce ne amenință anul acesta în budget, trebuie să reformăm organizațiunea. Mai este însă imperios necesar ca să modificăm legea pensiunilor, căci este peste puțină să mai mergem astfel, când cifra pensiunilor sporșce neînșcetat. Așteptăm pe d-l Pallade ca să ne dea concursul d-sale în această privință.

D-l Take Ionescu spune apoi, că cifra de 43 milioane cu care d-l ministru de finanțe a spus, că suntem descoperiți este prea mică. Ea este de 55 milioane.

Aceștea sunt mijlocele pe care le-am propus la Iunie și pe care d-l Carp a început să le pună în practică. Ași voi să cunosc și mijlocele pe care le propuneți d-văștră, liberalii.

Eu vă declar, că nu veți găsi alte soluții. Afirm, că cu cât timpul trece, cu atât e mai greu; cu cât trece o lună, cu atât e mai greu. Situațiunea pieței monetare merge de vre-o doi ani tot spre rău și la iernă vom avé probabil o crisă monetară. Un împrumut mare sêu o conversiune o să ne fiă greu de făcut încurând. Cei mai scumpi bani sunt acei pe cari nu-i gășeci. Depinde de cei cari îi dă și de împrejurări.

Să șciți însă, că creditul României nu va scăde nici-odată cu măsurile bărbătesci

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Părerăa unui străin asupra cestiunei israelite în România.

„Noua Revistă Română“ de sub direcțiunea d-lui profesor universitar C. Rădulescu-Motru, publică în numărul său ultim a patra seriă de părerî ale unor bărbați însemnați străini asupra întrebării, dacă România trebuie sêu nu să dea Evreilor din țera lor drepturi politice și civile. Intre cei cătră cari s'a adresat numita revistă și cari au dat răspunsuri de acestea, se află Zola, Drumont, Lombroso, Mommsen, Clemenceau, Lueger, Max Nordau etc. Unii din aceștia s'au pronunțat în favorul Evreilor, alții în contra lor, după principiile, ce le profesază fiș-care. Cei mai mulți au răspuns dintr'un punct de privire numai general, al umanismului sêu al oportunității ori neoportunității, fără a ține seamă de interesele speciale româ-

nesci și de împrejurările, în cari se face desvoltarea României.

Intre toți aceștia se deosebesce mult în părerile sale răspunsul lui Houston Stewart Chamberlain, ca bun cunoscător al stărilor din România. De aceea aflăm de interes a reproduce în întregul ei scrisôrea, ce-o adresază acest bărbat ager la minte și nepreocupat directorului amintitei reviste. Țtă-o:

Mult stimat Domnule!

Nu este ușor a răspunde în mod lămurit și convingător, în marginile unei scrisori, la întrebarea D vöștră.

Frase se pot lesne așterne: cu frase ași puté, fără mare ostentă, să mi atag după dorință cri aplausele marel plebe, așa numite liberale, care se entusiasmeză pentru o „omenire“ abstractă, ori aprobarea unei multimi de evreo-fagi sêibasci și ignoranți: renunț cu plăcere la amândouă. Căci deși trebuie să presupun, că vocea mea nu va fi băgată în seamă, totuși nu pot să trec cu vederea, că e vorba aici de o cestiune serioasă și sfântă, cu urmări foarte îndepărtate. Alți pot da puțină însemnătate

vorbelor mele, eu nu pot face această. Ori cât de mărginită ar fi competența mea și ori cât de fragmentară ar eși această consultați, n'aș puté vorbi, decât n'aș simți, că am dreptul de-a lua asupra mea responsabilitatea vorbirii. De unde trebuie dedus acest drept?

În acel vers al primei scrisori corintiene, apostolul ne învață, cum trebuie să fiă părerăa noastră pentru-ca vorbele noastre să nu fiă vorbe gôle: din iubire trebuie să isvoréșcă. Și ce iubire pôte fi decisivă aici? Aceea, pentru o „omenire“ abstractă, care există numai în creerii unor visători slabi de ânger sêu ai unor doctrinari mărginiți? Aceea care stringe pe piept cu tot atâte căldură pe China-ul mininos, speșjar, cu totul lipsit de suflet, pe negrul mărginit la minte și de-o bestială sensualitate, ca și pe nobila rasă umană, căreia îi datorim tot ce numim cultură, artă, sciință și concepțiă despre viață europeană? Nu, de sigur, că nu. Nu există iubire abstractă, teoretică, doctrinară; iubirea este iubire numai când se rapörtă la aparițiuni hotărâte, concrete, mărginite și iubirea pôte îmbrășișa numai atunci cercuri mai largi, când cercul cel

mai întin și cel mai restrins este stabilit în mod firm și imuabil. Töte palavrele de omenire și umanitate, cari lasă afară din text această lege mijlocie și nu vor să înțelégă, că adevărata iubire de omeni trebuie să-și aibă rădăciuna în iubirea pasionată, devotată, da, chiar părtinitore — decât vreți s'o numiți astfel — pentru familiă, pentru patriă, pentru popor, pentru rasă, este numai franșeologiă, decât nu este (lucru förte des astăzi) o înșelăciune metodică a unor omeni, cari cu frumôșele lor învătățuri morale ideale, umăresc cele mai palpabile interese ale sacului lor cu bani și ale puterii lor.

Așa-dér cine vré să vorbească în această cestiune trebuie să se legitimeze mai întâiu, că vorbeșce din dragoste pentru poporul român, nu din dorința de a-și apăra idilele proprii, nu fiind-că se simte chemat să dea ajutor omenirii întregi, și încă mai puțin fiind ca apăra interesele proprii sêu străne; căci în acest din urmă cas, chiar în momentul când dă cu ușurință un sfat Românilor — despre ale căror împrejurări pote au știe nimic — încasează în același timp și folosul părerii sale.

inate la vreme și cu curaj. Am convingerea că acestui mod de a lucra posteritatea îi va aprecia justa lui valoare. când timpul se va scurge. (Aplause prelungite.)

SCIRILE ȚILEI.

— 4 (17) Octomvrie.

Secțiunile literare. Alaltăeri secțiunile literare ale Asociațiunii, așezate în adunarea generală dela Băile-Herculane, și-au ținut în biroul Asociațiunii ședința de constituire sub presidența d-lui canonic I. M. Moldovan. După primirea abdicării membrilor Dr. Barciuanu, D. Comșa și Gr. Maior — serie „Telegraful Român” — se procedează la constituire, alegându-se în secțiunea literară: președinte Dr. Marienescu, vice-președinte Ios. Vulcan, referent Dr. Blaga. Sediul secțiunii Brașov. In secț. istorică: preș. V. Babeș, vice-preș. Șuluțiu, referent Vas. Goldiș. Sediul Sibiu. In secțiunea științifică: Pres. Porcius, vice-preș. Dr. Vuia, referent Vlaicu. Sediul Rodna-veche. In secțiunea școlară: Preș. Dr. Hossu, vice-pres. Pletosu, referent Dr. I. Stroia. Sediul Blăși. In secțiunea economică: Pres. P. Cosma, referent Dr. Mih. (Postul de vice-president a rămas vacant). Sediul Sibiu. Se primesc următoarea propunere a d-lui V. Onițiu: „Secțiunea literară să fie însărcinată cu prezentarea unui proiect despre modalitățile de editare a organului „Asociațiunii” și proiectul să se prezente în proxima ședință plenară a secțiunilor; și până atunci organul „Asociațiunii” să continue a apărea în forma sa actuală”. In fine se însărcinează prim-secretarul „Asociațiunii” Dr. Cornel Diaconovich să prezinte un regulament pentru desbaterile interne ale ședințelor plenare.

ziua nasterii principelui Carol. Era, Marți 3 Octomvrie, micul principe Carol a implinit 7 ani. Cu această ocaziune, Metropolitan Primat, împreună cu toți episcopii, s'au dus la Sinaxa și au prezentat micului principe o carte de rugăciune, în numele Sfântului Sinod. Legătura cărții a costat 7000 lei.

† **Anton Brandner.** Societatea filarmonică din Brașov a trimis un anunț deosebit despre pierderea mult meritului și regretatului său întemeietor și are de gând de a face în amintirea neuitatului dirigent și sufletul acestei societăți o fundațiune, care să poarte numele său.

Regele Milan și complotul bulgăresc. Ziarul „Moskowski Vedomosti” revine asupra vizitei ex-regelui Milan la București și ține, că ea a fost pricinuită, fiindcă printre scrisorile sechestrare de justiția română la Bulgarii implicați în complot, sunt unele prin care se indică, că Milan avea relațiuni cu comitetul macedo-bulgar, dela care a luat bani, în schimbul promisiunii, ca să furnizeze ofițeri sârbi. Milan a cerut ministrului de justiție ca numele său

Pe mine un alt mobil mă scote din retragerea mea cenobitică, nimic alt-ceva nu poate învinge antipatia mea de-a mă arunca în curentul turbure al politicii țării, decât admirația sinceră și iubirea ardă, ce o am pentru viguroasa națiune română. Această națiune este un punct de strălucire și o speranță în istoria intristătoare a popoarelor, ce s'au smuls de sub rușinoasă dominație turcească. Numai ea singură printre acestea, a existat în adevăr până acum. In sângele amestecat al Românilor de astăzi, pare a-se fi păstrat ceva din sângele vechilor Romani, care se manifestă în mod salutar ca instinct politic. Fără acest instinct nu se poate întemeia o națiune și fără națiune nu poți prinde rădăcina nici civilizația și nici cultura. Tocmai de acest instinct sunt lipsite în mod regretabil popoarele balcanice pur slave, popoare de altfel așa de simpatice; de aceea nu aflăm la dăsele continuitate, înflorire, asigurarea viitorului; ele șovăiesc astăzi încete și încete, întocmai cum au șovăit înainte de venirea osmanilor.

România însă, fără a-se îmbăta cu vanitatea gloriei trecute, a priceput îndată

să nu fie pomenit în ședința publică, d-rl Maiorescu a refuzat acesta. Milan s'a adresat apoi la d-rl Pallavicini, cerând intervenția sa, d-rl și acesta a răspuns printr'un categoric refus.

Biletele de liberă petrecere în țară. In ultimele zile, prefectura poliției București a liberat peste 200 de bilete de liberă petrecere a străinilor în țară. Biletele liberate până acum sunt în număr de 6000. Duminecă espirând terminul acordat, poliția a prelungit terminul până la sfârșitul acestei luni, din cauză că au rămas mulți străini, cari n'au putut să-și procure certificatele dela consulate.

Pentru „Zde”. Din *Laibach* se anunță, că la adunarea de controlă de acolo, au fost pedepsiți cu arest multime de rezerviști, pentru-că-au răspuns cu „zde” în loc de „hier” la apelul nominal.

Necrolog. In Gurahont a răposat in 11 Oct. n. medical cercual Dr. Constantin Groza, în etate de 41 ani. Rămășițele defunctului au fost petrecute la odihna eternă Duminecă in 14 Oct. in cimiterul gr. or. din Gurahont.

Coronă de fier și 100,000 corone. Folia oficială ungară a adus scirea, că baronului Bela Vay, vice-președinte acum dimisionat al camerei magnaților, i-s'a conferit din partea Majestații Sale ordinul „Coronă de fier”. In același timp însă din Mișcolț, unde bar. Vay petrece stabil, se scrie, că el a câștigat la loteria de clasă 100.000 corone.

Dar împărătesc. Majestatea Sa monarhul nostru a dăruit din casseta sa privată 200 corone comunei bisericilor române gr. or. din Secaș pentru repararea bisericii dărmate.

Omor înfiorător. Țilele trecute familia cărciumarului din Gavoșdia (comit. Caraș-Severin) Davidovici, a fost omorâtă într'un mod cât se poate de bestial. De curând cărciumarul Davidovici a primit ca desdăunare dela o societate de asigurare în cauză de foc 1200 corone și la acești bani a rîvnit ucigașul Petru Bumbu, un hoț vestit. Ucigașul s'a furișat într'o noapte in locuință, unde a omorât pe cărciumăreasa, pe o fiică a ei de 11 ani și pe un copilăș de 7 ani. Toți trei au fost tăiați în bucăți cu cuțitul. Gendarmeriei i-a succes în curând a pune mâna pe ucigaș, aflând la el și suma de 1200 cor.

5. **Efect sigur vindecător.** Toți aceia, cari sufer de nemistuire, lipsă de apetit, seu stomacul nu le funcționează regulat, pot conta la vindecare sigură in scurt timp prin folosirea cunoscutelor *prafuri seclăite ale lui Moll*. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin postă cu rambursă, de farmacistul Moll, liferantul curții din Viena Tuchlauben 9 In farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll, provăduț cu marca de conveniență și subscriere.

problema de-a întemeia un nou popor unitar, o nouă națiune, un nou stat capabil de-a trăi printre vechile state ale Europei. Nu vreau să flatez și nici nu-i nevoiă; știu că in istoria așa de scurtă a noului stat, petele de umbră n'au lipsit: dela pumualul asasinului politic până la prostiile unor oopuri legitime; nimic n'a lipsit din ceea ce e comun altor națiuni. Totuși, ce putere politică arată deja sufletul poporului dormitând încă in stare embrionară, când (înaintea de 1856) cu totă îndelungata tutelă a Rusiei, pregătesce independența de mai târziu și face ca influența rusă să se alunece de pe dănsul ca apa de pe un pârleț de marmoră. Ce înțelept lucrăză cele două principate când — in contra hotărârilor convenției din Paris — aleg amândouă pe același președinte (Cuza)! Și apoi după ce țara s'a recules și s'a organizat intru câteva, ce privire uimitor de pătunțătoare ne relevăză chemarea unui principe din casa Hohenzollern, ca întemeietor al unei dinastii ereditare!

(Va urma.)

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șese luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate. pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Stări critice.

O plângere generală se aude pretutindeni la noi in țară. Merg rău, foarte rău atât afacerile economice, cât și cele comerciale și industriale. Pretutindeni oamenii sunt stăpâniți de presimțiri rele și seceta lungă din toamna aceasta face, ca speranțele la un an viitor îmbelșugat să se nimicescă deja de pe acum. Aprôpe in totă țara nu s'au putut face încă sămănăturile de toamnă, bieții economi sunt desperați și se intrăbă deja de pe acum: ce va fi anul viitor?

Paralel cu îngrijirile acestea merg sumedeni de miserii și neajunsuri de tot felul. Dintre toți bietul econom o are mai rău. Lipsa de bani îl torturază, nu-și poate vinde cu preț nici sămănța la care a muncit un an întreg, nici vita grasă seu de jug, nici nimic. Și, Dămnă, cum îl năcăjește și chinușe esecutorii de dare, îi pun sula în coște să plătească ori de are seu ba. Iși vinde d-rl cum poate, pe preț de batjocură, bucată și vita din curte, fără a-i rămâne ceva câștig pentru traiul greu de peste ărnă; el nu e cu nimic profitat, cu nimic nu s'a ales din munca sa de peste an, cel mult cu datoriile contrase la bănci, pe cari nu le poate plăti. Pe când astfel micul proprietar suferă și tângesece, exploatatorii lui ovreii de totă țepa se îngrășă pe socotela lui, adună bucatele pe preț de nimic și înmagazinându-le, le vând mai târziu, poate, cu preț îndoit de cum le-au cumpărat.

Firesce, astfel fiind starea economului dela sate, ea se resimte dureros in ramurile industriei și comerțului de tot felul. Micul industriaș, ca și micul proprietar nu-și poate desface marfa, comercianții dela orașe stau triști și abătuți in ușile prăvăliilor, așteptând cu căsurile până să le vină vr'un mușteriu, ca să le cumpere marfa. Apoi pretutindeni in orașe încetăză seu decesce grozav munca. Intreprinderile private și micul capital plasat in ele stagnăză, regresăză chiar vedând cu ochii, multime de fabrici își reduc munca și afacerile, fiindcă nu este căutare.

Nu mai încupe îndoelă, stările aceste critice nu pot să ducă la bine, ci tot la mai rău. Ajutor și sprijin efectiv nu se poate aștepta încurând, ba in loc de ajutor guvernul stă înainte cu pretensiuni budgetare esorbitante, cere decile și sutele de milioane, fără a ține seamă, de unde să le plătească contribuabilii. Ba își permite a face chiar lux. Votăză deci și sute de mii pentru ridicarea de statue milenare, împarte din greu sume colosale pentru ajutorarea și susținerea de teatre unguresc, pentru școle populare de stat și pentru câte și mai câte lucruri și instituțiuni fără de nici un folos. Și acesta o face, când chiar șovinistii maghiari se plâng și se vâetă pe toate tonurile, că clasa proprietarilor mijlocii maghiari mai ales din Ardeal, se află pe marginea pierii, și mâine va trebui să cadă cu desăvîșire jertfa a miseriei, ce o năntue.

Situația în China.

Dintre diversele sciri, ce sosese din China, mai interesante sunt acelea, cari vorbesc despre turburarea din provinciile sudice ale imperiului. Etă anume, ce i-se telegrafază din Shanghai lui „Morning Post“:

Viceregi din ținutul Jangce sunt forțați să adune sume mari pentru clădirea noului palat împărătesc din Singanfu. Vice-regii sunt siliți a implini poruncile, fiindcă trupele de pe teritoriul lor sunt comandate de generali mandsu, cari sunt in solda principelui Tuan. La sud sunt două feluri de turburări: In Kwantung mișcarea este condusă de amicii reformelor Sunjacen, care in primul rând se îndreptăză in contra dinastiei, pe când răscola din Kwangsu e îndreptată in contra autorităților locale. Nici una din aceste mișcări nu e condusă de ura contra străinilor, ba răscola din urmă provăcă pe streini să sprijinescă și ei mișcarea acesta.

Este neîndoios, că in întreaga China este o mare mișcare îndreptată contra dinastiei Mandsu.

O scire a lui „Daily Telegraph” spune, că in 12 Octomvrie răsculații antidinastiei din Kangjuve au bătut trupele imperiale lângă Huiclan. Răsculații au ocupat mai multe localități, d-rl n'au devastat, nici n'au jefuit bisericile și casele misiunilor străine. Răsculații declară, că scopul lor este să restorne dinastia.

Cât de mare esta amărăciunea printre răsculați in contra împăratului și a dinastiei, arată o telegramă din „Frankfurter Zeitung”, care spune, că după un edict împărătesc, un atentator a voit să ucidă pe împăratul Kwang Su când acesta era in drumul refugiului.

Din Africa sudică.

O telegramă din Pretoria a agenției „Reuter” spune, că Burgherul distins Van Post a primit concesiune de a merge in „colonia Oranje”, spre a căuta pe Dewett și a-i spune, că nu mai are înțeles să continue lupta. Alți doi Burgheri vor merge tot cu aceeași misiune la Botha.

Generalul Buller se va rentorțe in Anglia. El a depus comanda peste armata englesă din Natal. Lord Roberts i-a exprimat mulțumire pentru serviciile prestate cât timp a fost sub ordinele lui.

O scire telegrafică din Bruxella anunță, că călătoria lui Krüger nu va altera cătuși de puțin continuarea războiului. Burii vor lupta înainte luni, ba ară întregi și războiul nu se va sfârși, decât cu stîrpirea totală a Burilor.

Krüger va visita Hamburgul și Berlinul. In ambe orașele aceste se fac pregătiri pentru a primi sărbătorește pe Krüger, care va călători însoțit de Dr. Leyds.

ULTIME SCIRI.

Haga, 16 Octomvrie. Regina Wilhelmina a Olandei s'a logodit cu ducele Henric de Mecklenburg-Schwerin.

Esseg, 16 Octomvrie. In camera comercială a propus consilierul Zajl, ca Banul și ministrul de comerț să nu fiă salutați la sosirea lor, și să stegul unguresc să fiă depărtat de pe clădirea camerei. Propunerea a fost însă respinsă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Mureșianu.

Cancelaria advocațională

a avocatului

Dr. Julius Orendi

e în Strada Porții Nr. 26.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri școlare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Bor-govan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbații de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., 2a parte II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilin Rațiu*, profesor la seminariul din Blășiui Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„*Invățătura creștină*” sêu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cath. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.60
Renta de corone ung. 4%	90.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.—
Bonuri rurale ungare 4%	90.—
Bonuri rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	96.95
Renta de hârtie austr.	96.60
Renta de aur austr.	114.15
Losuri din 1860.	131.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.94
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	644.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	644.50
Napoleonori.	19.25
Mărci imperiale germane	117.97 1/2
London vista.	241.65
Paris vista	96.15
Rente de corone austr. 4%	97.20
Note italiene	90.40

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.06	Vënd.	19.10
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleonori. Cump.	19.20	Vënd.	19.27
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.50

Tragera la sorți a Loteriei Casei Naționale în 20 Oct. st. n.

Asociațiunea pentru lit. și cult. poporului român.

**Loteria
„CASEI NAȚIONALE.“**

(Museul Național al Românilor din Transilvania).

1 câștig principal în valoare de	à Cor. 10,000 = 10,000 Cor.
1	3,000 = 3,000 "
2 câștiguri	1,000 = 2,000 "
5	500 = 2,500 "
10	200 = 2,000 "
10	100 = 1,000 "
20	75 = 1,500 "
20	50 = 1,000 "
50	20 = 1,000 "
100	10 = 1,000 "

Total 219 câștiguri în valoare de . . . . . 25,000 Cor.

TRAGEREA la sorți se va face în Sibiu, în prezența unui notar public și unui comisar politic irevocabil la 20 Octomvre n. c.

Un bilet de loterie 1 corónă.

Bilete de loterie se pot comanda cu mandat postal la Biroul Asociațiunii în Sibiu (Nagy-Szeben)

— Strada Morii nr. 8. —

Pentru România: deposit general la C. STERIU & C-ie București, Strada Lipșeani nr. 19.

Vinuri de Ardeal

Aducem la cunoștința On. public din oraș și jur, că:

**Vândarea de vinuri a marelui nostru deposit
se continuă în**

Pivnița de Vinuri

— a noastră proprie, —

Strada Porții nr. 25.

— Cu prețurile ieftine de până acuma. —

Negoț de Vinuri în en gros.

M. FLEISCHER & C-o.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șase luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șase luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șase luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șase luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

380 jughere.

O moșie de 380 jughere loc comasat,

împreună cu casa de locuit, clădiri pentru economie, situată în Teaca (Teaka) Comitatul Clujului, în apropiere de drumul țării,

se arîndează imediat,

pe mai mulți ani, eventual să și vinde.

Pe moșie se află 6 izvoare bogate de apă.

Informații mai de aproape se pot lua de la Domnul

Josef Gross,

măestru de paste în Teaca.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare entă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.— Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metódu cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterca principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite să se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscribei administratiunii. In cazul p.

blicării unui anuiciu mai mult de odată se face scădemên care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“